

Regionfullmäktige

Svar på interpellation från Bengt-Ove Eriksson, Vänsterpartiet – Får unga patienter med svår psykisk ohälsa bästa möjliga stöd för att kunna få och behålla ett arbete eller påbörja studier?

I en interpellation från Bengt-Ove Eriksson ställs frågorna:

- Hur ska regionens psykiatriverksamheter organiseras långsiktigt för att unga patienter med svår psykisk ohälsa ska få individuellt stöd till arbete eller studier?
- Hur säkerställs att förstagångsinsjuknade unga patienter får stöd till arbete eller studier i enlighet med metoden IPS (Individanpassat stöd till arbete/studier), vilken har högsta prioritetsgrad i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för schizofreni och även förordas för andra diagnosgrupper?
- Anser den politiska ledningen att Region Jönköpings län, i sin roll som arbetsgivare, erbjuder tillräckliga möjligheter för unga personer med svår psykisk ohälsa att erhålla arbetsuppgifter inom regionens egna verksamheter, med stöd av IPS - arbetsspecialist?

Sammanfattning och svar

I Region Jönköpings län pågår flera insatser inom specialistpsykiatri för att säkerställa att unga patienter får tillgång till stöd enligt IPS-modellen (Individanpassat stöd till arbete/studier).

Den psykiatriska kliniken i Jönköping har sedan flera år ett etablerat IPS-samarbete med kommunerna, främst riktat till unga med psykossjukdom. I samarbete med samordningsförbundet görs insatser som syftar till att personer med svår psykisk ohälsa och som har behov av stöd från flera av förbundets parter ska få arbete eller förbättra förmågan att arbeta eller studera. IPS i psykosvården var till en början ett projekt som finansierades av samordningsförbundet, men som nu blivit en del av den vanliga verksamheten inom psykosvården. Arbetssättet är väl inarbetat och kompletteras av andra individanpassade insatser, där rehabkoordinatorer spelar en viktig roll i att samordna stöd mellan hälso- och sjukvård, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och arbetsgivare. Fokus ligger på att identifiera individens mål och förutsättningar i vårdplanen, och skapa vägar till arbete eller studier.

Den psykiatriska kliniken i Värnamo har ett etablerat samarbete mellan psykoteamet och en IPS-coach, vilket formaliserats genom regelbundna träffar.

Arbetet vilar på tidigare kunskapshöjande insatser och samverkan inom södra länsdelens samordningsförbund. Kliniken bidrar aktivt till samverkansteamet, där flera myndigheter arbetar tillsammans för att ge stöd till personer med komplexa behov. Under våren 2025 har kliniken dessutom genomfört en förstudie om yngre patienter med aktivitetsersättning, vilket lett till ett påbörjat förbättringsarbete för att stärka de interna strukturerna för samverkan.

Den psykiatriska kliniken på Högländet planerar för en kunskapsdag om IPS hösten 2025 i samverkan med kommunerna och samordningsförbundet på högländet, som ett led i att utveckla arbetet framåt. Det är i dagsläget ännu oklart om detta kommer leda till bred implementering i samtliga kommuner i området.

Utöver det lokala arbetet förs också en regional dialog inom Strategigrupp psykiatri och missbruk. IPS har där lyfts som ett prioriterat område för samverkan, kompetensutveckling och gemensam planering, vilket också föreslås tas vidare i strategigruppens handlingsplan för 2026.

Sammanfattningsvis finns inom regionens psykiatriska verksamheter både etablerade strukturer och pågående utvecklingsarbete för att säkerställa att unga patienter med svår psykisk ohälsa får individanpassat stöd till arbete eller studier, i enlighet med IPS. Samverkan med kommuner, samordningsförbunden i länet och andra aktörer är nyckelfaktorer för att säkerställa att stödet når alla berörda patienter.

När det gäller att erbjuda möjligheter för unga personer med svår psykisk ohälsa att erhålla arbetsuppgifter inom regionens egna verksamheter så pågår ett löpande arbete, men inte riktat till en specifik grupp eller ersättningsform utan sker utifrån olika verksamheters behov och förutsättningar att erbjuda arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden möjlighet att bidra med sin kompetens. Det sker t ex genom samarbete med arbetsförmedlingen som har en omfattande verktygslåda med arbetsmarknadsåtgärder.

Thomas Gustafsson (S)
Ordförande i nämnden för folkhälsa
och sjukvård